

انحراف ۸۰ درصدی بودجه

گزارش عادل آذر درباره سر نوشت بودجه ۹۵ یک سوال بزرگ ایجاد کرد: اصلا چرا قانون بودجه می نویسیم؟

کارتی

چهارشنبه گزارش تفریغ بودجه سال ۹۵ منتشر شد، گزارشی که فلسفه وجودی بودجه‌نویسی را دچار چالش می کند. عادل آذر، رئیس دیوان محاسبات کشور که خودش روزگاری در دولت حسن روحانی پست مهم ریاست مرکز آمار را برعهده داشت وقتی گزارش تفریغ بودجه را در صحن علنی مجلس می‌خواند، آنقدر شور و حرارت داشت و از برخی از اعداد تعجب می کرد که به راحتی می توانستیم عصبانیت را در

چهره او ببینیم!

در این میان برخی کارشناسان می گویند با توجه به حجم تخلفات در گزارش تفریغ بودجه مثل اجزای فقط ۲۰ درصد احکام بودجه، چرا اصلا باید بودجه‌ای برای یک سال کشور تدوین شود. برخی می گویند.

❗ **انحراف دولت روحانی در بودجه در برخی بندها بیشتر از دولت‌های قبل بوده است**

عادل آذر، رئیس دیوان محاسبات کشور شب‌چهارشنبه به تلویزیون آمد و درباره تخلفات گسترده دولت در بودجه ۹۵ توضیح داد: «دولت هم نفت را می‌فروشد و هم از اوراق اسلامی استفاده می‌کند. در جمع مصارف عمومی دولت خود را بدهکارتر کرده و این بدهی رشد ۲۲۹ درصدی یافته است.» وی افزود حدود ۱۳ درصد انحراف از اسناد خزانه و استفاده از اوراق مالی اسلامی بیشتر شده است. وی درباره میزان تخلفات دولت نیز گفت: «میزان تخلفات و انحراف دولت از قانون بودجه ۹۵ در مقایسه با سال ۹۴ بیشتر شده است. در حالی که احکام بودجه در سال ۹۴، ۳۳ درصد رعایت شده، این میزان در سال ۹۵ به ۲۰ درصد کاهش یافته است. دولت در سال ۹۴، ۵۵ درصد احکام بودجه را رعایت نکرده و این مساله در سال ۹۵ به ۶۵ درصد افزایش پیدا کرده است.» آذر ادامه داد: «۱۴ درصد اهداف در بودجه سال ۹۴ تحقق نیافته و در سال ۹۵ این رقم به ۱۹ درصد افزایش یافته است. در سال ۹۵ حدود ۲۴ هزار میلیارد تومان درآمد

شرکت‌های زیرمجموعه نفت ازجمله شرکت ملی گاز، شرکت پالایش و پخش و پالایشگاه‌ها به خزانه واریز نشده است. البته بی‌انضباط‌ترین شرکت‌های دولتی در سال ۹۵ شرکت ملی گاز ایران بوده است. همچنین یک میلیارد و ۱۷۷ میلیون دلار در آن سال به صندوق توسعه ملی واریز نشده است. دولت در فروش اوراق مشارکت برای توسعه مبادین مشترک با کشورهای همسایه و استفاده

از فاینانس‌ها از قانون بودجه سال ۹۵ نیز انحراف داشته است.»

❗ **گزارش تفریغ بودجه نشان می‌دهد ریخت‌وپاش در صنعت نفت بسیار زیاد است**

غلامحسین حسنتاش، کارشناس انرژی درباره گزارش تفریغ بودجه گفت: «خلاصه گزارش تفریغ بودجه ۹۵ نشان می‌دهد که حدود ۱۱/۵ هزار میلیارد تومان از وجوه حاصله از فروش گاز و حدود ۴/۵ هزار میلیارد تومان از وجوه دریافتی از پتروشیمی‌ها بابت خوراک از سوی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نفت به خزانه واریز نشده است. به نظر من یکی از دلایل این بوده که عمده فشار پرداخت یارانه‌های نقدی بر دوش این شرکت‌ها بوده است.» وی ادامه داد:

تحلیل

ابوالقاسم حکیمی‌پور، اقتصاددان با بیان اینکه اقتصاد نئولیبرالی از سال ۱۳۶۸ بر کشور حاکم شده است، گفت: «برای این اقتصاد ساختارها و نهادها را برنامه‌ریزی نکرده‌ایم و اقتصاد ایران شکنده شده است.» این استاد اقتصاد با بیان اینکه از بعد از جنگ تحمیلی تاکنون چوب اقتصاد نئولیبرالیستی را می‌خوریم، گفت: «دولت فعلی طرفدار اقتصاد نئولیبرالیستی است، بدون اینکه برای آسیب‌های این اقتصاد چاره‌جویی شود.»

❗ **پنجه دولت بر ۹۰ درصد اقتصاد کشور**

وی با تأکید بر اینکه اقتصاد نئولیبرالیستی در کشوری که دولت بر ۹۰ درصد اقتصاد آن پنجه افکنده است، بیان داشت: «مگر اینکه حداقل ۷۰ تا ۸۰ درصد اقتصاد به بخش خصوصی واگذار شود.»

حکیمی‌پور با تأکید بر اینکه ۷۵ درصد بودجه کشور مطلقا به درآمد نفتی وابسته است، بیان داشت: «کشورهایی که سیاست‌های اقتصاد نئولیبرالیستی را پیاده‌سازی کردند، در کنار آن نهادسازی هم انجام دادند.»

این کارشناس اقتصادی در ادامه به مورد افزایش نرخ دلار در ماه‌های اخیر اظهار داشت: «یک دلیل خوش‌بینانه برای افزایش قیمت ارز این است که بانک مرکزی به بازار ارز تزریق نمی‌کند و همین اتفاق باعث افزایش قیمت دلار شده است.»

❗ **دلایل خوش‌بینانه و بدبینانه افزایش قیمت دلار**

وی گفت: «دلیل بدبینانه برای افزایش نرخ دلار می‌تواند این باشد که بانک مرکزی می‌خواهد نرخ ارز را بالا رود تا از زیان‌رود حاصل از افزایش قیمت ارز این است که کسری بودجه را جبران کرد.»

❗ **افزایش قیمت ارز، تورم لجام‌گسیخته را در دامن می‌زند**

این استاد اقتصاد با بیان اینکه افزایش قیمت ارز به‌شدت بر افزایش تورم تأثیرگذار است، گفت: «در روزهای آخر اسفند شاهد تورم لجام‌گسیخته قیمت کالا و خدمات خواهیم بود.»

حکیمی‌پور با بیان اینکه رئیس بانک مرکزی در همه کشورها یک اقتصاددان است که منافع عمومی جامعه را به سیستم بانکی ترجیح می‌دهد، گفت: «اما رئیس کل بانک مرکزی کشورمان فردی بانکی است، بنابراین روشن است که

» دلیل دیگرش این است که متأسفانه ریخت‌وپاش فراوانی در صنعت نفت وجود دارد. به‌عنوان نمونه بنده بارها در مصاحبه‌ها گفته‌ام که چندین شرکت و دستگاه در سطح صنعت نفت وجود دارند که با هزینه کرد عظیم، هیچ بازدهی و حتی بعضا هیچ مأموریتی ندارند، اما در هر حال این مساله منعکس‌کننده بی‌ضابطگی مالی در صنعت نفت است، چرا که اگر حساب‌و‌کتاب و ضابطه وجود داشت، در صورتی که بودجه‌های صنعت هم واقعا کفایت نمی‌کرد، باید متمم بودجه‌رامی‌بردند و دولت و مجلس را قانع و طبق قانون عمل می‌کردند.»

❗ **بودجه‌ریزی در ایران مشکل اساسی دارد**

میثم موسایی، اقتصاددان و عضو هیات‌علمی دانشگاه تهران درباره گزارش تفریغ بودجه ۹۵ و تخلفات دولت از قانون بودجه سال ۹۵ به «فرهیختگان» گفت: «این وضعیت مختص دولت فعلی نیست و مشکل اساسی مکانیسم بودجه‌ریزی در ایران است. مجموعه عواملی دخیلند که کاری به هم ندارند و هرکس به فعالیت خود مشغول است. دولت، دیوان محاسبات و دستگاه‌ها هر کدام برای خود کار می‌کنند. این مساله نشان می‌دهد که اصل بودجه‌ریزی مشکل دارد و بودجه عملیاتی تنظیم نمی‌شود، بلکه بر اساس چانه‌زنی است. هر دستگاهی که قدرت چانه‌زنی بیشتری داشته باشد

بیشتر بودجه را به سمت خود جذب می‌کند.» عضو هیات‌علمی دانشگاه تهران افزود: «فقط ۲۰ درصد از احکام بودجه سال ۹۵ اجرایی شده است. دستگاه‌های زیادی در کشور ما وجود دارند که خروجی مطلوبی ندارند یا اینکه خروجی آنها منفی است. سازمان‌ها هر طور که صلاح می‌دانند بودجه خود را مصرف می‌کنند و کاری به احکام بودجه ندارند. مکانیسم تنبیه کارآمدی نیز برای مقابله با این وضعیت وجود ندارد.»

❗ **بودجه‌ریزی فعلی توزیع رانت است**

موسایی بشکه‌نفت یعنی صادرات سه روز و کمتر از یک درصد می‌شود. هر

چند این رقم تا حدودی قابل قبول است و ممکن است از اختلافات آمار باشد ولی موسایی آمار تخلف را بیشتر از این می‌داند. وی تصریح کرد: «اساس بودجه‌ریزی چیزی جز توزیع رانت نیست. رانتی وجود دارد و دستگاه‌های دولتی و غیردولتی تلاش می‌کنند مقداری از آن را جذب کنند.»

❗ **عادل آذر هم باید پاسخگو باشد**

شهبازحسین‌پور بیگلری، عضو کمیسیون برنامه و بودجه نیز در واکنش به گزارش تفریغ بودجه ۹۵ به «فرهیختگان» گفت: «اولین سوال را باید از آقای عادل آذر رئیس دیوان محاسبات کشور پرسید که پس شما چه کاره‌اید؟ دیده‌بان بودجه تصویب‌شده توسط مجلس، عادل آذر و مستشاران او هستند.

پس آقای آذر نیز باید در این باره پاسخگو باشند.»

❗ **دستگاه‌های متخلف باید به مردم معرفی شوند**

سا سان شاه و یسی، اقتصاددان نیز این باره به «فرهیختگان» گفت: «اگر امروز یک نهاد رسمی مانند دیوان محاسبات رسماً اعلام می‌کند چیزی حدود ۲۰ درصد قانون بودجه اجرا شده است، باید پرسید که آیا خودبهرت‌مصلحت‌رانشخص مابقی آن ارزش نوشتن و اجرا نداشته است؟ آیا دستگاه‌ها داده‌اند؟» وی تأکید کرد:

»به نظر می‌رسد دادستانی و مقامات مسئول باید از اقدامات بی‌بینه‌ای فاصله بگیرند و درباره عدم اجرای قوانین موضع‌گیری کنند. گویا دستگاه‌های مجری عادت کرده‌اند که به رسالت خود عمل نکنند و پاسخگوی عملکرد خود نیز نباشند. اه از نهاد مردم‌بلند شده است.» به اعتقاد شاه‌ویسی با انتشار این گزارش فرصت مناسبی برای نقد و به چالش کشیدن دستگاه‌های خاطلی که از عهده عملکرد خود بر نمی‌آیند، فراهم شده است. وی ادامه داد: «حداقل باید این دستگاه‌ها به جامعه معرفی شوند و مجلس درباره بودجه در دست آنان اقداماتی را صورت دهد. باید قبل از تصویب بودجه سال ۹۷ دستگاه‌هایی که مطابق قانون بودجه عمل کرده‌اند مورد تشویق قرار گیرند و با دستگاه‌هایی که از عهده عملکرد خود برنیامده‌اند، برخورد شود.»

تسهیلات حمایتی بانک ملی ایران برای خانوارها

بانک ملی ایران در سال جاری تسهیلات متنوعی را برای خانوارها از فروش اقساطی کالای مصرفی‌بادوام داخلی گرفته تا رفع نیازهای اساسی تخصیص داده است.

به گزارش روابطعمومی بانک ملی ایران، تسهیلات پرداختی این بانک به خانوارها از ابتدای سال تا پایان آذر شامل ۵۲۵ هزار و ۶۲۵ فقره تسهیلات رفع نیازهای اساسی خانوار در قالب فروش اقساطی، جماله و مرابحه به ارزش ۱۲۰ هزار و ۲۳۴ میلیارد ریال است که حدود ۲۳ درصد مجموع تسهیلات پرداختی ۹ ماه ابتدای امسال را شامل می‌شود.

همچنین ۱۹ هزار و ۵۰۹ میلیارد ریال تسهیلات تهیه لوازم و وسایل خانوار در قالب مشارکت مدنی بخش خدمات در ۹۹ هزار و ۸۰۱ فقره توسط این بانک پرداخت شده است. از مجموع تسهیلات پرداخت شده بانک ملی ایران در ابتدای سال جاری تا آن در قالب تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج و تهیه جهیزیه در حدود ۱۸۵ هزار فقره تخصیص یافته است. این بانک در مدت مذکور حدود ۷۲هزار فقره تسهیلات فروش اقساطی خرید کالای مصرفی‌ بادوام داخلی نیز به ارزش ۶ هزار و ۳۲۱ میلیارد ریال پرداخت کرده است.

خبر

معیار افزایش دستمزد ۹۷ کارگران اعلام شد

علی خدایی، عضو شورای عالی کار گفت قیمت کالاهای اساسی و موثر در سبد هزینه اقلام ضروری در هفته آخر بهمن به‌عنوان ملاک رقم نهایی سبد معیشت سال ۹۶ برای تعیین مزدسال ۹۷ مدنظر قرار خواهد گرفت.

گرانی ۸/۲ درصدی مسکن در تهران طی ۱۰ ماهه امسال

بررسی آمارهای رسمی حاکی است که مسکن تهران در ۱۰ ماه امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۸/۲ درصد گران شده و قیمت متوسط هر مترمربع واحد مسکونی به چهار میلیون و ۷۱۱ هزار تومان افزایش یافته است.

افزایش نرخ ارز بازار پوشاک را کساد کرده است

ابوالقاسم شیرازی، رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و فروشندگان پوشاک گفت: «تأثیر افزایش نرخ ارز بر بازار دو جنبه را به دنبال خواهد داشت. از یک طرف بالا رفتن نرخ ارز اثر مثبتی بر کالاهای داخلی داشته و فضای تولیدات داخلی را از تعطیلی خارج می‌کند و بهبود می‌دهد، اما از طرفی تأثیر مستقیم بر کالاهای وارداتی داشته و این افزایش قیمت سبب ایجاد کسادی خواهد شد، درنتیجه قدرت خرید مردم روندی نزولی پیدا کرده و افزایش قیمت موجب تشدید پایین رفتن قدرت خرید و بروز تورم می‌شود.

طلا در دی ماه ۵۰۰۰ تومان گران شد

بررسی روند نرخ طلا در ماه گذشته نشان می‌دهد که طلای داخلی و طلای جهانی با روند افزایشی روبه‌رو شده‌اند، به‌طوری‌که هر گرم طلای ۱۸ عیار در این بازه زمانی حدود پنج هزار تومان افزایش قیمت پیدا کرده است.

تورم دی ماه ۱۰ درصد شد

بر اساس محاسبات بانک مرکزی، نرخ تورم در ۱۲ ماه منتهی به دی ۱۳۹۶ نسبت به دوره مشابه در ۱۳۹۵، معادل ۱۰ درصد است.

آیونمان و هزینه خدمات مستمر دریافتی به حساب مشتریان گاز باز می‌گردد. سخنگوی شرکت ملی گاز ایران به «نود اقتصادی» خبر داده که ارقام دریافتی از مشتریان بابت آیونمان یا هزینه خدمات مستمر در قبوض گاز در فاصله زمانی ۲۴ مرداد امسال تاکنون ضمن محاسبه، در حساب بستنکار مشتریان مدنظر قرارگرفته و به آنها عودت داده می‌شود.

انتشار اوراق مشارکت اقتصاد کلان کشور را با چالش مواجه می‌کند

وحید شقاقی شهری، اقتصاددان و عضو هیات‌علمی دانشگاه خوارزمی گفت نکته اصلی درباره انتشار اوراق مشارکت این است که اوراق یادشده می‌تواند سیگنال‌های مختلفی به کلان اقتصاد کشور القا کنند. به‌عنوان مثال، اگر سود اوراق بالا انتخاب شود درنهایت رقابت نامناسب نرخ سود بانکی میان نهاده‌ها و موسسات مالی ایجاد می‌شود که می‌تواند کلان اقتصاد را با چالش مواجه و بازار را ملتهب کند. این درحالی است که اگر در جهت عکس هم سود اوراق کمتر از انتظار بازار تعیین شود، قطعاً استقبالی از آن نخواهد شد و می‌تواند کل پروژه را با چالش روبه‌رو کند.

تخم مرغ دوباره گران شد

گزارش‌های میدانی نشان می‌دهد قیمت تخم‌مرغ که طی هفته‌های اخیر در بازار ثبات یافته و در برخی مناطق به ۵۰۰ و در برخی دیگر از مناطق نیز به حدود ۴۰۰ تومان رسیده بود، مجدداً افزایش یافته و نرخ هر عدد از این محصول، به حدود ۶۰۰ تومان رسیده که دلیل این مساله نیز گسترش شیوع بیماری آنفلوآنزا و افزایش جمعیت مرغ‌های معدومی است.

نوسانات دلار رکود را تشدید کرد

علی توسطی، رئیس اتحادیه ماشین‌الات کشاورزی و صنعتی گفت: «افزایش قیمت‌ها قدرت خرید را کاهش داده و این تورم ناخواسته با آن رکودی که ما گریبانگیر آن بودیم منجر به پدیده شوم رکود تورمی شده است.» وی ادامه داد: «صنعتگران ما تاکنون دوران مختلفی را در فراز و نشیب کاری تجربه کرده‌اند، ولی برای من به شخصه این دوره خیلی تاریکی دارد، زیرا این میزان نوسانات بازار مدت زیادی ادامه داشته و هیچ دستاورد یا رسیدگی‌ای به آنها نشده است.» توسطی افزود: «عموماً در پایان سال رفتاری مشابه حال حاضر در بازار اتفاق می‌افتد اما در سال جاری نوسانات نرخ دلار از آذر آغاز شد و شدت و هیجان بازار قابل قیاس باسال‌های پیش از آن نیست که حتی به نظر بنده پایه آن نیز بیشتر جنبه روانی دارد.»

دولت تازه در یک و نیم ماه آخر سال یادش افتاده رونق ایجاد کند

عبدالوهاب سهیل آبادی، رئیس خانه صنعت و معدن درباره مصوبه اخیر شورای پول و اعتبار برای تشکیل کمیته‌ای جهت رسیدگی به وضعیت واحدهای تولیدی و ایجاد رونق در ماه‌های پایانی سال، اظهار داشت: «بخش تولید در وضعیتی قرار ندارد که طی یک ماه و نیم باقی مانده از سال بتوان برای آن کار موثری انجام داد.» وی افزود: «بعید می‌دانم شوای پول و اعتبار بتواند طی ۵۰۰ روز آینده تغییری در وضعیت کارخانه‌ها ایجاد کند. دولت باید برای کمک به بخش تولید روبه فریز کردن دیون بانکی کارخانه‌ها را اجرا کند.»

رمزنگاری تراکنش‌های مالی از نیمه بهمن

بانک مرکزی، انجام تمام تراکنش‌های مالی، به جز پرداخت قبوض عمومی، در تمام مسیرهایی را که به جای فیزیک کارت از اطلاعات آن استفاده می‌شود، منوط به رمزنگاری مبدا تا مقصد تراکنش کرد. به‌منظور ارتقای سطح امنیت مبادلات کارتی مردم و پیشگیری از سوءاستفاده احتمالی از اطلاعات حساس کارت در مبادلات الکترونیکی بدون حضور کارت، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، طی بخشنامه‌ای از نیمه بهمن سال جاری، انجام تمام تراکنش‌های مالی را به جز پرداخت قبوض عمومی، در تمام مسیرهایی را که به جای فیزیک کارت از اطلاعات آن استفاده می‌شود، منوط به رمزنگاری مبدا تا مقصد تراکنش کرد. مطابق این بخشنامه، اطلاعات حساس کارت مردم، نظیر رمز دوم آنها نباید در مسیرهایی که فاقد رمزنگاری مناسب بوده و امکان ذخیره‌سازی یا مشاهده آن توسط عواملی غیر از بانک یا ارائه‌دهنده خدمات پرداخت وجود دارد، مبادله شوند.